

BLAASINSTILLATIE

TOEDIENEN VAN MEDICIJNEN IN DE BLAAS

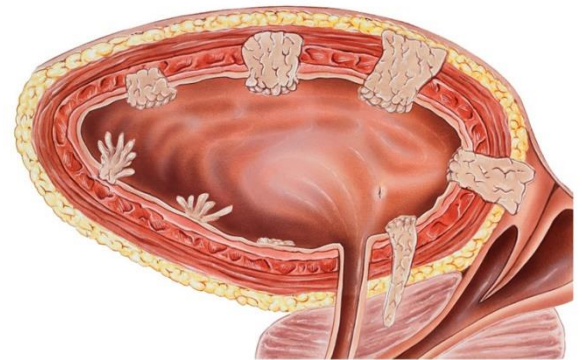
Inleiding

Zoals u reeds van uw uroloog heeft vernomen, is de blaastumor die recent bij u is verwijderd, kwaadaardig. Deze tumor groeide slechts oppervlakkig en kon bij de operatie geheel worden verwijderd. Het is echter bekend dat de blaas in veel gevallen in staat is om opnieuw dit soort tumoren te maken.

Daarom is in overleg met uw uroloog geadviseerd om te starten met blaasinstillaties (blaasspoelingen). Uw arts heeft u al verteld wat u kunt verwachten. De belangrijkste punten zijn in deze folder nog eens samengevat.

Andere vormen van behandeling

Een kwaadaardige blaastumor kan oppervlakkig groeien. Dat betekent dat de tumor niet of nauwelijks de neiging heeft diep de blaaswand in te groeien. De tumor kan ook diep de wand ingaan, dat wordt infiltreren genoemd (zie afbeelding). Bij een infiltrerende tumor is het noodzakelijk dat de tumor in zijn geheel (radicaal) wordt verwijderd. Vaak komt dat neer op een gehele of gedeeltelijke verwijdering van uw blaas of op een bestraling.

Bij een oppervlakkige tumor is een dergelijke rigoureuze aanpak niet nodig. Met de operatie die u zojuist onderging, is de tumor al voldoende radicaal verwijderd. Omdat dergelijke tumoren makkelijk kunnen terugkomen, is het verstandig dit risico zo veel mogelijk te verkleinen. Hiervoor is geen andere vorm van behandeling beschikbaar dan de blaas te spoelen met medicijnen.

Blaasinstillaties

Bij een blaasinstillatie (blaasspoeling) wordt een medicijn tijdelijk uw blaas ingebracht. Het medicijn kan een zogenaamd chemotherapeuticum zijn, bijvoorbeeld Epirubicine of Mitomycine-C. Er is ook een stof met een ander werkingsmechanisme. Deze stof heet BCG (Bacillus Calmette-Guérin) en is een zogenaamd immunotherapeuticum.

BCG is een reeds langer bekende stof en wordt gebruikt bij vaccinatie tegen tuberculose (TBC). Beide soorten medicijnen zijn effectief bij het voorkomen van nieuwe tumorgroei in de blaas. In deze folder kunt u hetgeen de arts met u heeft besproken nog eens nalezen.

De blaasspoelingen vinden in Franciscus Gasthuis altijd plaats op donderdag van 10.30 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 15.00 uur. Deze dag is gekozen omdat deze zowel voor de Apotheek, als voor de polikliniek Urologie het beste in de planning past. Slechts in hoge uitzondering kan hiervan worden afgeweken.

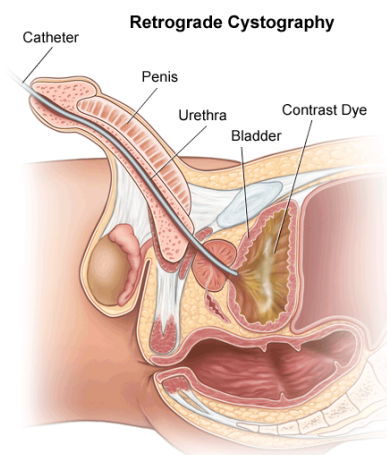
Vorbereiding

U hoeft niet nuchter te zijn, u kunt dus gewoon eten en drinken en uw medicijnen innemen. Ook uw bloedverdünnende medicijnen kunt u gewoon blijven gebruiken. Wij adviseren vier uur voorafgaand aan en tijdens de spoeling niet tot weinig te drinken. Dit is noodzakelijk om te zorgen dat de blaasinstillatie niet onnodig wordt verdund met urine en vroegtijdige aandrang tot urineren ontstaat.

De spoeling

Wanneer u voor een blaasspoeling komt, meldt u zich op de polikliniek Urologie. U brengt een potje mee met verse urine of zorgt ervoor dat u op de polikliniek urine kunt produceren. Voordat u de spoeling krijgt toegediend, wordt uw urine onderzocht op een blaasontsteking en bloedverlies. Als blijkt dat de urine normaal is, kan de medicijnen in uw blaas worden gebracht.

Er wordt een dun slangetje, een katheter, in uw blaas gebracht. Via deze katheter wordt uw blaas gelegeđ. Vervolgens wordt een kleine hoeveelheid medicijnen in opgeloste vorm de blaas ingebracht. In totaal wordt 50 milliliter vloeistof ingebracht. Hierna wordt de katheter direct verwijderd. U kunt vervolgens weer naar huis. Het beste is om de

spoeling één tot maximaal twee uur op te houden. Langer is niet nodig.

Na de spoeling

Gedurende twee dagen na de spoeling dient u (ook mannen) zittend te urineren, het toilet twee keer door te spoelen met het deksel dicht en daarna uw handen te wassen. Indien u een BCG-blaasspoeling heeft gehad, wordt geadviseerd om na het urineren een scheutje vloeibare chloor in het toilet te doen voor het doortrekken. Bij een spoeling met mitomycine dient u het sanitair minimaal een keer per dag te reinigen met een pH-neutraal of alkalisch schoonmaakmiddel. Bij een spoeling met BCG dient u het sanitair minimaal een keer per dag te reinigen met chloor.

Hoe vaak vinden spoelingen plaats

Blaasspoelingen vinden met enige regelmaat plaats om effectief te kunnen zijn. Eén blaasspoeling is slechts in gunstige gevallen effectief. Eerst worden de blaasspoelingen wekelijks en later maandelijks toegediend. Er bestaan diverse schema's, die in duur kunnen variëren van een half jaar tot drie jaar. Er wordt vooraf met u besproken wat voor u met meest geschikte schema is.

Naar diverse behandelingschema's wordt nog veel onderzoek gedaan. Het meest effectieve schema is nog niet bekend, terwijl ook nog wordt onderzocht welk medicijn het meest effectief is. Het is mogelijk dat u wordt gevraagd om aan dit onderzoek uw medewerking te verlenen. U bent in dat geval niet verplicht hieraan mee te werken.

Mogelijke complicaties

Blaasirritatie

Het kan voorkomen dat uw blaas door de medicijnen geïrriteerd raakt. In dat geval is het erg moeilijk om de ingebrachte vloeistof gedurende de vereiste tijd binnen te houden. Gelukkig komt dit weinig voor. Wanneer het gebeurt dat u regelmatig wordt gedwongen het medicijn voortijdig uit te plassen, dan moet u uw uroloog of verpleegkundige op de polikliniek waarschuwen. Het is dan mogelijk om uw blaas met medicijnen

wat minder prikkelbaar te maken of het ingebrachte medicijn wat meer te verdunnen. Het nadeel van het laatste is echter dat de werkzame concentratie lager wordt, terwijl de ingebrachte hoeveelheid vloeistof groter wordt. Het kan ook voorkomen dat u op de dag van de blaasspoeling vaker moet plassen en het plassen wat pijnlijk is. Meestal verdwijnt dit wanneer u meer gaat drinken.

Urineweginfectie

Het kan voorkomen dat u een urineweginfectie (blaasontsteking) oploopt door het inbrengen van de katheter. In dit geval is het verstandig dat u een antibioticum gebruikt. Doet u dit in overleg met uw uroloog. Er zijn namelijk antibiotica die de werking van het BCG verzwakken.

Overgevoeligheid voor het medicijn

Omdat chemotherapeutica als Epirubicine of Mitomycine-C bij blaasspoeling nauwelijks in de bloedbaan komen, is er vrijwel geen overgevoeligheid te verwachten. Wel kan het voorkomen dat bij het gebruik van Mitomycine-C roodheid van de huid van uw geslachtsdelen of uw handen optreedt. In zo'n geval is het raadzaam om direct na uitplassen van het medicijn deze delen goed te wassen. Bij het gebruik van BCG kan een temperatuurverhoging met of zonder koude rillingen optreden. In dat geval moet u altijd direct contact opnemen met uw behandelend uroloog.

Belangrijk

- Wanneer u denkt een blaasontsteking te hebben of wanneer u niet op de afgesproken datum voor de blaasspoeling kunt komen, neemt u dan zo spoedig mogelijk contact op met de polikliniek Urologie. Een eenmaal klaargemaakte spoeling kan niet worden bewaard. Hierdoor kunnen onnodige kosten worden voorkomen;
- Brengt u elke keer dat u voor een blaasspoeling komt een potje verse urine mee of zorg ervoor dat u op de polikliniek urine kunt produceren;
- Probeer de ingebrachte hoeveelheid vloeistof gedurende minimaal één uur in uw blaas te houden. Wanneer u voor de eerste keer een spoeling krijgt, is het verstandig een uur in

het ziekenhuis te blijven. U kunt dan ervaren of u inderdaad gemakkelijk de vloeistof minimaal één uur kunt inhouden;

- Een man die een blaasspoeling heeft ondergaan, moet de vloeistof bij voorkeur zittend uitplassen om rondspatten te voorkomen;
- Op de dag van de spoeling kunt u het beste oud ondergoed dragen. Sommige medicijnen kunnen vlekken veroorzaken die moeilijk te verwijderen zijn;
- Stel uw uroloog op de hoogte van verwachte of onverwachte symptomen, zelfs als u het idee heeft dat deze niet met de blaasspoelingen samen hangen. Het is belangrijk dat deze zo snel mogelijk worden gesignaleerd en zo nodig behandeld;
- Hoewel nooit bijwerkingen in deze zin zijn gemeld, wordt door de fabrikant van BCG aanbevolen om gedurende een week na toediening van BCG tijdens geslachtsgemeenschap condoms te gebruiken.

Disclaimer

Deze folder geeft de normale gang van zaken weer, soms kan daar in specifieke gevallen van worden afgeweken. Dit wordt uiteraard met u besproken.

Het kan voorkomen dat een afspraak onverhoopt moet worden verplaatst of u een andere uroloog ziet op het spreekuur, wij vragen uw begrip hiervoor. Het kan ook zijn dat u voor optimale zorg wordt verwezen naar een andere dokter, mogelijk op een andere locatie.

De urologen van Franciscus Gasthuis & Vlietland leiden nieuwe urologen op. Deze urologen in opleiding zijn allemaal in de laatste fase van hun opleiding, zij zien zelfstandig patiënten op de polikliniek en voeren soms (delen van) een ingreep onder supervisie uit of zelfstandig uit.

Vragen

Als u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, dan kunt u tussen 8.00 en 16.30 uur telefonisch contact opnemen met de polikliniek Urologie, via telefoonnummer 010 - 461 6168 of 010 - 461 6180. Buiten deze tijden kunt u bij spoed contact opnemen met de Spoedeisende Hulp, via telefoonnummer 010 - 461 6720. Meer informatie kunt u ook vinden via onze website www.franciscus.nl.

Bericht van verhindering

Als u door ziekte of een andere reden uw afspraak niet na kunt nakomen, neemt u dan zo snel mogelijk contact op met de polikliniek Urologie. In uw plaats kan dan een andere patiënt worden geholpen.

*Oktober 2015
17751*